

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Kokous 16, 3/2022

PÖYTÄKIRJA

Aika 6.6.2022 klo 12:30 – 15:30

Paikka Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Teams-kokous)

Jäsenet ja (varajäsenet)

Outi Vainio, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto
(Eero Lehtonen, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto, emeritus)

Raimo Tuominen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Petra Sipilä, Turun yliopisto)

Esa Hohtola, Oulun yliopisto, emeritus: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Joni Mäki, Oulun yliopisto)

+Kristiina Haasio, Orion Oyj, emerita: teollisuus
(Jukka Puoliväli, Charles River DRS Finland)

Emrah Yatkin, Turun yliopisto: eläinten hoito ja eläimille tehtävät toimenpiteet
(Niina Kemppinen, Helsingin yliopisto)

Anna Meller, Helsingin yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(Lasse Saloranta, Orion Oyj)

Heidi Kivekäs, Animalia ry: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(Maria Lindqvist, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Tuula Heinonen, FICAM: vaihtoehtoiset menetelmät
(Jukka Pakkanen, Fimea)

Matti Viluksela, Itä-Suomen yliopisto: vaihtoehtoiset menetelmät
(Teija Oinonen, Orion Oyj)

~~Hanna Marja Voipio, Oulun yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus
(Satu Mering, Experimentica Oy)~~

~~Paula Hirsjärvi: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(Saara Reiman)~~

Tapani Parviainen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI
(Eila Kaliste, Etelä-Suomen aluehallintovirasto)

Tiina Pullola, pysyvä asiantuntija, Maa- ja metsätalousministeriö
Saara Kupsala, eläinsuojeluasiamies, pysyvä asiantuntija, Ruokavirasto

~~Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus~~

Eila Kaliste, sihteeri, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus, eläinsuojeluasiamies

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 12.34. Todettiin varajäsenen vaihtuminen: Tiina Palomäen tilalle on nimitetty Jukka Pakkanen Fimeasta.

2. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja on ollut kommentoitavana TOKES-työtilassa. Hyväksyttiin.

3. Ministeriön terveiset

Tiina Pullola kertoi:

Koe-eläindirektiivin täytäntöönpanon yhteyspisteiden kokous oli toukokuun alussa. Komissio kertoi ajankohtaisia:

- Komissio valmistele apinoita koskevaa raporttia. Koe-eläinapinoiden saatavuudessa on Euroopassa ollut suuria ongelmia, koska Kiina on lopettanut kokonaan näiden myynnin. Koronatutkimus on lisännyt apinoiden käyttöä.
- Direktiivin liitteitä ollaan päivittämässä ottaen huomioon aikaisemmin tehty kommentointikierrös. Komissio ehdottaa pääjalkaisten ylläpitovaatimusten sisällyttämistä liitteeseen III. Komissio kysyy SCHEER:n (Scientific Committee on Health, Environmental and Emerging Risks) kantaa, miten vaatimuksista olisi tarpeen säätää seeprakalojen ja tiaisten osalta. Tältä pyydetään kantaa myös seeprakalojen nopean jäähdyttämisen toteuttamistavasta, joka on tulossa sallituksi lopetusmenetelmäksi, mahdollisesti myös muille pienille trooppisille kalalajeille. Kannanoton odotetaan valmistuvan ensi vuoden alussa ja komission ehdotus liitteiden päivittämisestä ensi vuoden kesään mennessä. Lohikaloille ei ole tulossa ylläpitovaatimuksia.
- Sähköiset ETPLAS-kurssit: komissio toivoo saavansa palautetta kursseista uusien moduleiden tekemisen tueksi. Komissio selvittää myös mahdollisuuksia kääntää kurssveja muille kielille englannin lisäksi. Euroopan parlamentilta on saatu rahoitusta uusien modulien tekemiseen ja listalla on 13 modulia.

4. 3R-periaatteen edistäminen: FIN3R-3R-keskuksen rakenne ja toiminta

Edellisessä kokouksessa valittiin 3R-keskuksen valmistelevan johtoryhmän puheenjohtajaksi Eero Lehtonen, joka esitteli keskuksen rakennetta ja toimintasuunnitelmaa (esitys englanninkielisenä on keskuksen nettisivuilla: <https://fin3r.fi/videot-ja-esitelmat>). Vuoden 2022 aikana on käytettävissä 160 000 euroa (60 000 siirtyi edelliseltä vuodelta). Keskuksen avajaiswebinaari oli 3.6.2022.

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Kesällä tulevan hakuun 3R-johtajien toimet. Näiden valintamenettelystä ei kokousosallistujilla ollut tietoa. Ehdotettiin, että Tokesista valittavalla johtoryhmän puheenjohtajan olisi hyvä olla myös varapuheenjohtaja.

Suunniteltu toiminta vuonna 2022:

R	Mikä	Lisätietoa	Aika
Yhteinen	Virtuaalinen	Avajaistapahtuma	03.06.2022
Vähentäminen (reduction) (Prof. Mikko Airavaara)	Seminaari	2-3-päiväinen seminaari yhteistyössä tohtorikoulutusohjelmien kanssa	syksy 2022
	Webinaari	osana FinPharmanet -webinaaria	syksy 2022
Korvaaminen (replacement) (Prof (h.c.) Tuula Heinonen)	Seminaari	Helsingin yliopisto	4. 10.2022
	Webinaari	Aiheet päätetään seminaarissa	syksy 2022
Parantaminen (Refinement) (Prof (h.c.) Hanna-Marja Voipio)	Seminaari/ Webinaarit 2-4	Refinement – tapahtumat yhdessä Oulun yliopiston Eläinten hyvinvointi-ihmisten kanssa	syksy 2022

5. Hyönteisten käyttö

Tokesin valmisteleva lausuntopohja on ollut Tuotantoeläinten sekä Seura- ja harraste-eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien täydennettävänä. Lausunto viimeisteltiin ja hyväksyttiin pienin muutoksin. Lausunto julkaistaan neuvottelukuntien sivuilla.

6. Eläinperäisten vasta-aineiden käytön vähentäminen: kuinka voitaisiin edistää?

EU-komission tavoitteen pohjalta Tokes on selvittänyt vasta-aineiden käyttöä tutkimuksessa ja pohtinut mahdollisuuksia edistää eläinperäisten vasta-aineiden käytön vähentämistä. Tavoitteena oli luoda kansallinen suunnitelma eläinperäisten vasta-aineiden käytön vähentämiseksi. Vasta-aineiden laaja käyttö ei rajoitu eläimiä käyttävään tutkimukseen, joten käyttäjiin vaikuttaminen on vaikeaa. Suomessa vasta-aineiden tuottaminen eläimillä on hyvin vähäistä ja hyvin perusteltua.

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Strategian sijaan päätettiin tehdä kannanotto, joka olisi lyhyt kansallinen suositus. Tässä todetaan, että vasta-aineita tuotetaan eri tavoin, mitä negatiivisia asioita liittyy eläinten käyttöön ja tuodaan esiin muut suositeltavat vaihtoehdot, joita tulisi suosia. Kannanoton avulla voidaan jakaa yleistajuista tietoa tehokkaasti eri tahoille ja saada erilaiset käyttäjät pohtimaan vaihtoehtoja eläinperäisille vasta-aineille.

Pohdittiin erilaisten yhteistyötahojen mukaan pyytämistä kannanoton tekoon. Tämän todettiin kuitenkin hidastavan prosessia, ja Tokesissa jo olevan hyvä eri tahojen edustus. Kannanottoa valmistelevaan nimettiin Petra Sipilä, Eero Lehtonen ja Eila Kaliste. Seuraavaan kokoukseen tuotetaan listaa asioista, joita kannanotossa on mainittava, kuten mitä vasta-aineet ovat, miten niitä tuotetaan ja miksi niitä käytetään.

7. Muut asiat

-Jalostus ja eläinten hyvinvointi -seminaarin Penny Hawkinsin esitys geenimuunneltujen koe-eläinten hyvinvoinnista: seminaarin tallenne on katsottavissa Eläinten hyvinvointikeskuksen youtube-kanavalla 7.6. asti. Myöhemmin Hawkinsin esitys julkaistaan tekstitettynä.

-Saara Kupsala osallistui Euroopan eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien EuroFAWC:n vuosittaiseen kokoukseen Berliinissä 31.5-1.6, kertoen kokouksessa Suomen neuvottelukuntien saavutukset viimeisen vuoden ajalta. Tällä kertaa kokouksessa käsiteltiin sitä, mitkä eläinryhmät on määritelty tuntemiskykyisiksi (sentience) eri maiden neuvottelukunnissa tai lainsäädännössä. Eri maat ovat määritelleet asiaa eri tavoin.

8. Tiedoksi

Tokes on sihteerinsä kautta mukana Etiikan päivän 2023 järjestämisessä. Kokouksen suunnittelu aloitetaan alkusyksystä. Valmistelusta kerrotaan Tokesille, joten jäsenet voivat kommentoida suunnittelua.

9. Seuraavat kokoukset

26.9.2022 klo 12.30–15.30 läsnäolo tai etäkokouksena tilanteen mukaan
7.12.2022 klo 12.30-15.30 läsnäolo tai etäkokouksena tilanteen mukaan.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.45.